

Forebygging og bekjempelse av MC-kriminalitet

Saksbehandler: Bjørn-Erik Pedersen

Saksnr.: 14/01516-1

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Formannskapet
Kommunestyret

07.05.2014

Rådmannens innstilling:

1. Ås kommune erklærer all form for organisert kriminalitet, herunder 1 % MC-klubber, for uønsket i kommunen.
2. Det utarbeides en handlingsplan mot organisert kriminalitet og 1 % MC-klubber.

Ås, 22.04.2014

Trine Christensen
Rådmann

Ellen Benestad
Etatssjef oppvekst og kultur

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur (HOK)
Formannskap (F)
Kommunestyre (K)

Vedlegg:

MC håndbok 2014.pdf

Øvrige dokumenter som ligger i saken:

<http://www.oblad.no/nyheter/stokers-mc-lokalbefolkningen-har-ingenting-a-frykte-1.8116221>

<https://www.facebook.com/pages/PayBack-Norge/135351236538583>

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/mc/slik-skal-politiet-knuse-det-kriminelle-mc-miljoet/a/10129695/>

http://www.krad.no/images/stories/Diverse_-_Marianne_2014/Lokal_forebygging_av_org_krim_rapport.pdf

https://www.politi.no/vedlegg/lokale_vedlegg/politidirektoratet/Vedlegg_1096.pdf

<http://www.nettavisen.no/na24/3699678.html>

Vedtak i saken sendes til:

Ordfører
Rådmann
Helse og sosialsjef
Oppvekst og kultursjef
SLT-Koordinator
Teknisk sjef

SAKSUTREDNING:**Bakgrunn for saken:**

Veksten i det som betegnes som det kriminelle MC-miljøet, gir grunn til bekymring. Med sin ideologi og gode organisering er dette et miljø som har et betydelig kriminelt potensiale og som på sikt, kan utgjøre en enda større trussel.

Politiets bekjempelse av kriminelle MC-gjenger dreier seg først og fremst om å motarbeide nettverkene som helt eller delvis består av MC-kriminelle. Dette vil også gjelde for kommunen. MC-kriminalitet begås som oftest av de såkalte enprosjenterne. Dette er klubber og personer som tilhører den delen av MC-miljøet som definerer seg ut av det etablerte samfunnet, eller i hvert fall ut av det lovlydige motorsykkelmiljøet, og som følger sine egne lover og regler. De anser seg som et brorskap, og mange av medlemmene er straffet. Hells Angels er en slik 1 % MC-klubb.

Kommunesektorens organisasjon KS uttrykte sin bekymring over utviklingen i det kriminelle MC-miljøet allerede i 2011. Som en følge av denne bekymringen anmodet de kommuner om å erklære 1 % MC-klubber for uønsket.

Fakta i saken:

12.oktober 2013 valgte 10 MC-klubber i Norge å bli offisielle supporterklubber til Hells Angels. Blant disse var Stokers MC fra Ås, og de har som følge av dette, byttet navn til Devils Choice MC Aasgard. Klubben leier lokaler i Brekkeveien 12 i Ås sentrum. Old Hogs i nabokommunen Vestby er en av de andre MC-klubbene som også har blitt offisiell supporterklubb.

I tillegg til Devils Choice MC Aasgard er det minst tre andre MC-klubber i Ås kommune. Disse er Kickers MC på Nesset, Rulpers Hog Ski ved Nordby kirke og Cobra MC på Solberg. Dette er ikke supporterklubber, og det foreligger ingen bekymring rundt disse klubbene. Politiet opplyser at de har et godt forhold til alle klubbene i Ås kommune, men at de synes det er bekymringsfullt at Stokers MC har blitt en offisiell supporterklubb til Hells Angels.

Ved å bli offisiell supporterklubb har Devils Choice MC Aasgard signalisert at de ønsker å gå mer i takt med Hells Angels.

For mer fakta om MC-miljøet i Norge og trusselbildet henvises det til vedlegg 1; MC håndbok 2014; «forebygge og bekjempe kriminalitet fra enprosentmiljøet og kriminelle MC-gjenger».

Det henvises også til publikasjon utgitt av KRÅD (det kriminalitetsforebyggende råd); «forebygging av lokal, organisert kriminalitet» og publikasjon utgitt av Politidirektoratet; «politiets bekjempelse av kriminelle MC-gjenger i perioden 2011 til 2015».

Vurdering:

Til tross for at det i dag synes å være rolig rundt Devils Choice MC Aasgard er det rimelig å gjøre en vurdering av mulig fremtidig risiko.

Eskalering av konflikt mellom ulike klubber

Det finnes flere eksempler på rivalisering mellom ulike MC-klubber, og den kanskje mest kjente konflikten står mellom Hells Angels og Bandidos. Samtidig er det er stadig nye MC-klubber som etablerer seg i Norge, og som kjemper om en posisjon i miljøet. Eksempler på slike klubber er Outlaws MC, Coffin Cheaters MC og Gremiums MC.

At Hells Angels nå har tatt opp 10 nye supporterklubber kan være et tegn på at de ønsker å posisjonere seg i MC-miljøet. En konsekvens av dette kan igjen være at andre klubber vil gjøre det samme.

Her i Norge viser bomben mot Bandidos lokaler i Drammen hvilket utfall en rivalisering kan få. I 1997 ble Bandidos-hovedkvarteret i Konnerudgata i Drammen sprengt. Lokalene ble pulverisert, hus og leiligheter i en kilometers omkrets fikk store skader og en sivil kvinne ble drept. Kvinnen kjørte tilfeldigvis forbi da bomben gikk av, og mannen hennes som også var i bilen, ble alvorlig skadet. Flere andre sivile ble innlagt på sykehus med sjokkskader. En tidligere Hells Angels-sjef soner i dag en dom på 16 år for medvirkning til bombeangrepet.

At en MC-klubb har sine lokaler i et sentrumsområde øker naturlig nok sannsynligheten for sivile skader dersom en konflikt skulle oppstå. Devils Choice MC Aasgard holder til i Brekkeveien 12 i Ås sentrum. Dette er i umiddelbar nærhet av både togstasjon, boligblokker og næringsbygg.

Økt rekruttering og endring av mentalitet

En av de store bekymringene rundt etablering av 1 % MC-klubber er rekruttering, og da spesielt rekruttering av yngre personer inn i miljøet.

Forskning viser at unge som rekrutteres til MC-kriminalitet er lik ungdom som rekrutteres til annen type alvorlig kriminalitet. En sterk og synlig kriminell MC klubb i nærmiljøet kan være en drivende kraft til denne type rekruttering.

Til tross for at Devils Choice MC Aasgard består av en godt voksen og etablert medlemsmasse, er det en viss fare for at klubben kan forandre både innhold og mentalitet i løpet av kort tid. Det finnes eksempler fra andre klubber hvor yngre og mer aggressive krefter har overtatt og skjøvet de gamle medlemmene ut over sidelinjen.

Utrygghet i lokalsamfunnet

Det har etter Devils Choice MC Aasgard overgang til supporterklubb for Hells Angels vært forholdsvis rolig rundt klubben. Det har kun vært noen få avisartikler i forbindelse med selve overgangen, og disse har i liten grad gitt grunnlag for frykt blant lokalbefolkningen. Det er allikevel grunn til å tro at klubbens lokalisering vil ha et potensiale til å skape frykt i fremtiden. Spesielt vil dette gjelde dersom rivalisering mellom klubber eskaleres, politiet gjennomfører razziaer eller klubbens medlemmer blir arrestert for lovbrudd.

Trusler mot kommunalt ansatte og politikere

En mindre sannsynlig, men allikevel mulig risiko er trusler fremsatt mot politikere eller offentlig ansatte som jobber mot MC-gjengene. En av de alvorligste sidene ved MC-gjengene er den systematiske og utstrakte bruken av vold og trusler. Voldsauraen er opparbeidet over en årrekke der medlemmene, i klubbens ånd, har utøvd volden. Det finnes en rekke eksempler på at voldsauraen gjør det mulig å true og tvinge personer til ønsket atferd. Den kanskje mest iøynefallende formen for truende opptreden er at klubbmedlemmer stiller opp i full uniform i rettsaker eller på andre arenaer. I kraft av sitt rykte kan dette være nok til å true folk til taushet.

Det finnes heldigvis få eksempler på slik atferd i Norge, men polititjenestemenn som jobber opp mot miljøet har opplevd skadeverk på sine kjøretøy. Dessuten har man ved ransaking i klubbhus funnet oversikter over kjøretøy, adresser og politiansatte. Denne kontraetterretningen tyder på at klubben kan ha et ønske om å bruke informasjonen til egen fordel.

Ansatte med tilknytning til MC-klubben

Dersom kommunen ønsker å intensivere sin innsats mot 1 % MC-klubber må den også ta med i betraktningen at personer ansatt i kommunen kan ha tilknytning til 1 % MC-klubber, enten som medlem eller via nære relasjoner. Stokers MC har i lang tid vært en ordinær motorsykelklubb og er godt etablert i lokalmiljøet. Dette innebærer sannsynligvis at medlemmene i klubben har et bredt nettverk i kommunen, og at klubbens lokaler har vært arena for sosiale tilstelninger hvor også lokalbefolkningen har vært deltakere. I forlengelsen av dette er det derfor naturlig å tenke at klubben har oppslutning langt utover sine egne medlemmer.

Klubbhuset som arena for kriminell aktivitet

Politiet har ved flere anledninger gjennomført aksjoner mot MC-klubber rundt om i landet og eksempler på lovbrudd er etterhvert mange. Brudd på våpenloven, brudd på alkoholloven og oppbevaring av narkotika er bare noen eksempler. Medlemmer av klubbene vil fremholde at dette er lovbrudd begått av enkeltpersoner, men det er allikevel grunn til å være bekymret over at klubbhusene synes å tiltrekke seg disse enkeltpersonene som er ansvarlig for lovbruddene.

Det finnes mange eksempler på at medlemmer i 1 % MC-klubber er dømt for lovbrudd, men det er sjelden at klubbene som sådan blir dømt. Talsmenn for klubbene har dermed med rette kunnet uttale at disse lovbruddene kun er utført av enkeltpersoner, og ikke har noen tilknytning til klubben. En nylig avsagt dom i Hålogaland lagmannsrett (desember 2013) peker muligens ut en ny retning, da syv personer ble dømt etter den såkalte mafiaparagrafen i forbindelse med en større narkotikasak. Tre av disse personene var fullverdige medlemmer av Hells Angels.

En annen utfordring i forhold til klubbhus er at MC-klubber ofte har et ønske om å markere sitt område gjennom ulike fysiske tiltak. Dette kan være gjerder, vegger, kamera eller skilting. Et nylig eksempel er Old Hogs i Vestby, som bare noen dager etter overgangen til supporterklubb for Hells Angels, satte opp støyskjerm rundt klubbhuset sitt. I Ås har Devils Choice MC Aasgard hengt opp flere skilt på klubbhuset og inngangspartiet er tilsynelatende kameraovervåket. Dessuten medfører plassering av noen brakker og containere at lokalene, og spesielt inngangspartiet, ligger delvis skjult for innsyn.

Media

Deltakere i kriminelle MC-miljøer ønsker, som de fleste andre, å fremstå som gode mennesker. Flere av 1 % MC-klubbene synes derfor aktivt å profilere seg i media for å skape et positivt inntrykk av klubben og sine medlemmer. De inviterer til åpne arrangementer hvor de promoterer seg som vanlige motorsykkellentusiaster, og får gjerne med seg profilerte personer. Ofte blir også lokale politikere og media invitert til slike arrangementer.

De reagerer ofte sterkt når kommuner, politikere eller andre offentlig organer trekker frem negative sider ved miljøet, eller antyder at det foregår ulovligheter i klubbene. Dersom man begir seg inn i kampen mot MC-kriminalitet vil man derfor måtte påregne (negativ) omtale i ulike fora. Payback Norge er et slikt eksempel. De har en facebook-side hvor kommuner eller enkeltpersoner ofte blir omtalt på en negativ måte.

Økonomiske konsekvenser:

Ingen.

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannen ser på utfordringene med organisert kriminalitet og 1 % MC-klubber med stor uro, og vil derfor delta i målrettet og langsiktig arbeid for å hindre rekruttering og ytterligere etablering i vår region. Forebyggende arbeid for å fremme gode holdninger mot kriminell atferd vil være viktige faktorer i kampen for et trygt lokalsamfunn. Vi ønsker derfor at alle deler av lokalsamfunnet, inkludert næringslivet og hele det sivile samfunn, stiller opp i arbeidet for å skape et trygt lokalsamfunn. Tydelige holdninger og en avklaring av ansvar og roller mellom samarbeidspartnerne vil være avgjørende for å lykkes i dette kriminalitetsforebyggende arbeidet. Ås kommune bør derfor erklære all form for organisert kriminalitet, herunder 1 % MC-klubber, for uønsket i kommunen.

Våren 2014 utga Politidirektoratet i samarbeid med Kommunesektorens organisasjon (KS) en håndbok for politi og kommunale myndigheter; «forebygge og bekjempe kriminalitet fra ènprosentmiljøet og kriminelle MC-gjenger». Rådmannen anbefaler at denne håndboken brukes som utgangspunkt for en handlingsplan mot organisert kriminalitet og 1 % MC-klubber i Ås kommune.

Kan vedtaket påklages?

Nei.

Ikrafttredelse av vedtaket:

Umiddelbart.